

Motion till riksdagen 2016/17:316

av **Anders W Jonsson m.fl. (C)**

Hälsa- och sjukvårdsfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten att välja utförare oberoende av landstings- eller regiongräns ska gälla även i slutenvården och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa remisskravet på specialistutförare i öppenvården och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur primärvårdens roll inom hälso- och sjukvården kan stärkas och hur alla patienter kan ges rätt till en ansvarig läkare i primärvården med ansvar att lotsa patienten rätt i vården och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett krav på att stafettläkare regelbundet ska delta i fortbildning och dessutom med jämna mellanrum recertifiering och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta en nationell samordning som bedömer tillgång och efterfrågan på specialistläkare, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ska ges tillsynsansvar över Rättsmedicinalverket och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tillsammans med SKL bör ta initiativ till digitala plattformar som nätverk för patienter och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka åtgärder som kan vidtas för att underlätta export av vårdtjänster och vårdinnovationer av svenska företag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En sjukvård som utgår från individens behov kräver att patientens ställning stärks genom ökat inflytande och självbestämmande. Valfrihetsreformerna som

alliansregeringen genomfört utgår just från denna princip. Under lång tid var hälso- och sjukvården i hög utsträckning uppbyggd efter vårdapparatusens och vårdgivarens behov. Tack vare lagen om valfrihet (LOV) har dock pendeln börjat svänga och allt fler ser att en vård organiserad kring patienten ger stora förbättringar. Centerpartiet ser behov av att fortsätta att utveckla reformen till fler områden för att stärka patientens ställning.

Valfrihet i slutenvården och slopat remisskrav

Alliansregeringens patientmaktsutredning resulterade i införandet av en patientlag som bland annat ger patienter möjlighet att välja offentligt finansierad öppenvård i hela landet. Det är en viktig reform som stärker patientmakten. Samtidigt skulle det fria valet av utförare fungera smidigare om alla landsting slopade remisskravet på specialistutförare i öppenvården. Vidare anser Centerpartiet att patienter även bör ges rätt att välja utförare inom slutenvården oberoende av landstings- och regiongräns. Utökade möjligheter att välja vårdgivare i hela landet stärker såväl patientmakten som förutsättningarna för en mer likvärdig hälso- och sjukvård.

Stärk primärvårdens roll i sjukvården

Den svenska hälso- och sjukvården är sedan lång tid tillbaka fokuserad på vård i sjukhusmiljö. I jämförelse med andra länder är primärvårdens andel av vården mindre, både vad gäller antalet läkare och vårdbesök. Vård i sjukhusmiljö är dyr att driva och blir ofta splittrad för patienten. För patienterna är det snarare läkaren på vårdcentralen som utgör den viktiga kontaktpunkten med vården. Centerpartiet föreslår därför att möjligheten att ge alla patienter rätt till en ansvarig läkare i primärvården, med uppgiften att lotsa patienten genom vården, ska ses över.

Primärvården bör lyftas fram och bli den sammanhållande länken för patienten, genom ett större ansvar och en mer samordnande roll i sjukvården. Genom att ge ett tydligt uppdrag till primärvården att slussa patienten genom vårdkedjan, ökar kvaliteten och tryggheten för den enskilde. Ett utökat ansvar för primärvården är därtill en naturlig del i att den medicinsk-tekniska utvecklingen gör att en större andel slutenvård flyttas över till öppenvården.

Recertifiering

På flera håll i landet finns stora problem med bemanning av vårdpersonal, vilket resulterar i att landstingen anlitar stafettläkare. Även om det är en nödvändighet för många landsting om de ska kunna lösa bemanningen, förekommer det allt oftare att stafettläkarna hyrs in med höga kostnader och bristande kontinuitet för patienterna som följd.

Det frekventa användandet av hyrläkare utgör ett hot mot kvaliteten och skapar osäkerhet för patienterna. På många vårdcentraler där man använder stafettläkare byts de ut med korta intervall. Det kan få allvarliga konsekvenser såsom exempelvis bristande samordning med hemsjukvården och en splittrad läkemedelsförskrivning. Kontinuitet och säkerhet i vården är på så sätt nästan lika viktigt som tillgången till läkare.

Trots att frågan diskuterats under många år, har inga verkningsfulla åtgärder presenterats för hur kostnaderna för stafettläkarna ska minska. Därmed är det uppenbart att det krävs krafttag för att uppnå förändring. Eftersom stafettläkare saknar en fast arbetsgivare med ansvar för kompetensutveckling, vill Centerpartiet se över möjligheten för stafettläkare att visa att de tillgodoser kravet på regelbunden fortbildning genom ett system med recertifiering.

Nationell samordning av specialistläkarkompetens

Bristen på specialistläkare är ett problem som växer i takt med de stora pensionsavgångarna som nu sker. Särskilt i landets glesbefolkade delar blir specialistläkarbristen allt mer påtaglig. Trots att läkarutbildningen har byggts ut med fler platser under senare år kvarstår problemen. Centerpartiet anser därför att staten måste ta ett tydligare ansvar för planering och samordning av behovet av läkare. Därför bör regeringen ge Socialstyrelsen i uppdrag att inrätta en nationell samordning som bedömer tillgång och efterfrågan på läkare.

Utökat tillsynsansvar

Idag bedriver Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillsyn över verksamheter inom hälso- och sjukvården. Ett undantag utgörs dock av Rättsmedicinalverket. Centerpartiet anser att det av kvalitetsskäl är angeläget att IVO:s tillsynsansvar utökas till att omfatta även Rättsmedicinalverket.

Digitalisering

Svensk hälso- och sjukvård är mindre bra på att engagera patienter i vården. I flera länder byggs plattformar för att via internet kunna skapa nätverk mellan patienter med samma eller liknande diagnoser, ”Patients like me”.

Regeringen bör tillsammans med SKL ta initiativ för möjliggöra det även i Sverige.

Export av vårdtjänster

Svensk hälso- och sjukvård håller på många områden världsklass och kan bidra till att möta globala utmaningar inom hälsosektorn såsom antibiotikaresistens, välfärdssjukdomar och krav på kostnadseffektiviseringar. Ny medicinsk teknologi, innovationer och behandlingsmetoder kan bidra till positiv hälsoutveckling globalt samtidigt som det ger sysselsättning, skatteintäkter och tillräckligt stort underlag för att göra nya medicinska landvinningar i svenska företag. Centerpartiet anser att export av vårdtjänster ska stimuleras samt hinder undanröjas i möjligaste mån.

Anders W Jonsson (C)

Staffan Danielsson (C)

Annika Qarlsson (C)

Solveig Zander (C)

Fredrik Christensson (C)

